

Historiske Huses kommentarer til:

Udkast til Bygningsreglementets vejledning om brandsikkerhed under byggearbejder i særligt vigtige historiske bygninger

Afsender:

Historiske Huse

Borgergade 111, Baghuset

1300 København K

Att: Direktør Birthe Iuel, bi@historiskehuse.dk, + 45 40 85 37 39

Generelle bemærkninger:

Historiske Huse takker for muligheden for at kommentere på udkast til Bygningsreglementets vejledning om brandsikkerhed under byggearbejder i særligt vigtige historiske bygninger.

Historiske Huse omfatter Bygnings Frednings Foreningen (BYFO) og Foreningen for Bevaringsværdige Bygninger. Vi varetager interesserne for ejerne af disse bygninger.

Vi betragter vejledningen som et katalog over den gode skik og praksis, der til hver en tid har skullet udøves af bygherre og håndværkere på en byggeplads omkring en historisk bygning. Vejledningen må derfor ikke påføre ejerne af historiske bygninger hverken et større ansvar eller flere omkostninger.

Vejledningen lægger med sin overskrift og definition af 'særligt vigtige historiske bygninger' op til at gælde for den bredeste definition af historiske huse. Det er vi enige i, men formuleringen er misvisende og bør rettes, se nedenfor.

Der er stor forskel på historiske bygninger, der spænder vidt mellem ikoniske fredede bygninger fx Rosenborg Slot til en villa fra 1910 i provinsen. De forskellige bygninger fordrer vidt forskellige behov for brandsikring under et byggeri. For at sikre fornuftig prioritering af ressourcer i et givent byggeri bør der fra vejledningen sammensættes en brandsikringsmodel, som er proportional med den konkrete historiske

bygnings karakter. Nogen bygninger vil kræve den 'fulde pakke', mens andre blot vil kræve en 'minimumsmodel'.

Forordet til vejledningen bør udtrykkeligt pointere, at den er et udtryk for sund fornuft omsat til et vejledende katalog, som de involverede parter kan støtte sig til, men som de ikke er forpligtede af.

Ud fra vores erfaring er der særligt to udfordringer på byggepladser omkring historiske bygninger, der kan forringe brandsikkerheden:

1) ROD: Arbejdspladsen skal være ryddelig hver dag efter arbejdstid, men er det ikke altid. Vi fornemmer, at alle på byggepladsen tager oprydning for givet, men at ingen tør påpege, at det ofte udgør et problem. Hver faggruppe skal rydde op efter sig selv.

2) TVÆRGÅENDE KOMMUNIKATION: Hver faggruppe på en byggeplads kommunikerer indbyrdes efter deres respektive praksis og standarder, men det er mere usikkert i hvilket omfang faggrupperne kommunikerer og koordinerer på tværs om f.eks. brandsikkerhed og rod.

Vi håber, at vejledningen vil være med til at understøtte, at disse to udfordringer adresseres, så faggrupperne på byggepladsen kan se en værdi i at rydde op og styrke den tværfaglige kommunikation.

I øvrigt henviser vi til 'Forebyggelsesguide for fredede og bevaringsværdige huse – gode råd til sikring mod brand, storm og oversvømmelse' udgivet af Danske Beredskaber og Historiske Huse, som nærværende udkast med fordel kan lade sig inspirere af, find den her: [Forebyggelsesguide giver dig praktiske, gode råd - Historiske Huse](#)

Tekstnære bemærkninger:

Emne/ tekst:	Scope: 'Særligt vigtige historiske bygninger'
Kommen- tar:	Det følger af udkastets overskrift, at vejledningen om brandsikkerhed er målrettet byggearbejder i 'særlige vigtige historiske bygninger'. Fra et bygningskulturfagligt perspektiv kan det give indtryk af, at det kun ikoniske bygninger, som vejledningen er adresseret til. Videre i udkastet er 'Særligt vigtige historiske bygninger' defineret som: Fredede og bevaringsværdige bygninger. Fredede bygninger har særlige arkitektoniske eller kulturhistoriske kvaliteter af national

	betydning. De bevaringsværdige bygninger har regional eller lokal betydning. Vejledningen kan også anvendes ved historiske og 'særligt vigtige' bygninger. Historiske bygninger er bygninger opført før 1930. 'Særlige vigtige' bygninger er betydningsfulde og historiske bygninger, der ikke er omfattet af en fredning eller har fået vurderet deres bevaringsværdighed. Fra et bygningskulturfagligt perspektiv er vejledningen med den definition altså målrettet ikke bare ikoniske bygninger men ALLE typer historiske bygninger, altså et meget bredere scope end overskriften lægger op til. Det er vi enige i, men for ikke at skabe fortolknings- tvivl bør både overskrift og definition justeres. Se nedenfor. Specifikt vedrørende formuleringen: 'Særlige vigtige' bygninger er betydningsfulde og historiske bygninger, der ikke er omfattet af en fredning eller har fået vurderet deres bevaringsværdighed. Formuleringen skaber rum for fortolkning og forvirring, hvorfor det bør sikres at fagpersoner har udpeget bygningerne som 'særligt vigtige'.
Forslag til ændring:	Af ovenstående grunde bør overskriften ændres til: Bygningsreglementets vejledning om brandsikkerhed under byggearbejder i historiske bygninger Definitionen bør ændres til: Historiske Bygninger Historiske bygninger omfatter: • fredede bygninger (national betydning) der forvaltes efter bygningsfredningsloven af Slots-og Kulturstyrelsen • bevaringsværdige bygninger (regional /lokal betydning), der forvaltes efter kommune og lokalplaner af kommunerne • bygninger opført før 1930 og øvrige bygninger, udpeget af fagpersoner som arkitektonisk eller kulturhistoriske betydningsfulde bygninger, men som ikke er omfattet af en fredning eller har fået vurderet deres bevaringsværdighed.

Emne/ tekst:	Afsnit 2. Organisationen
Kommentar:	Det er vigtigt, at bygherre udpeger en person, der har det <u>samlende</u> ansvar for sikkerhed og forebyggelse. Erfaringen viser, at håndværkerne / entreprenørerne sjældent evner at koordinere dette på tværs af fagene, så <u>der skal udpeges en person, der har ansvar for at sikre at arbejdet sker og at der</u>

	<i>følges op herpå. Dette behøver ikke at være en person med særlig indsigt i slukning og bevaring, men kan fx. være bygherrerådgiveren eller en arkitekt/ingeniør tilknyttet sagen.</i> <i>Det vigtigste er, at ansvaret er forankret hos en person, som alle er bekendt med og som er god til at kommunikere med alle faggrupperne på byggepladsen. Alternativt kan en af entreprenørerne påtage sig opgaven og dermed være koordinator.</i> <i>Ansvarsfordelingen skal aftales skriftligt.</i>
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	Afsnit 3.1: Sikring af værdifulde genstande
Kommentar:	<i>Varmt arbejde bør eksemplificeres bedre og risiko for gnister ved skæring i træ med evt. metalindhold (gamle søm, bolte etc.) bør fremhæves, idet en gnist fra saven kan sætte ild til savsmuld fra de gamle - og ofte meget tørre - materialer.</i> <i>Slibning bør også nævnes som potentielt "varmt" arbejde.</i>
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	Afsnit 3.2: Uddannelse, instruktion mv.
Kommentar:	<i>Der bør være aftaler om, hvor evt. genstande skal opbevares ved en evakuering i forbindelse med en skade, hvem der bærer ansvaret for genstandene og hvorledes de er sikrede på det midlertidige sted.</i> <i>Rygning bør forbydes på matriklen eller i det mindste i 50 m afstand fra bygningen.</i>
Forslag til ændring:	

Emne/tekst:	Afsnit 4.3 Stillads mv.
-------------	--------------------------------

Kommentar:	<i>Stillads af metal udgør en brandfare i forbindelse med lynnedslag. Dette skal overvejes om stilladset skal lynesikres, hvis det står i længere tid eller kan være udsat pga. en høj placering.</i> <i>Stillads giver ofte uønsket adgangsmuligheder for tyve. Tyverisikring af stilladser bør nævnes, idet tyveri ofte ledsages af hærværk for at skjule tyveriet.</i>
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Afsnit 4.8 Varmt arbejde
Kommentar:	<i>Historiske Huse anbefaler følgende:</i> <i>Fyraftenseftersyn: Det har vist sig, hvor vigtigt det er, at der er en systematik med brandvagt omkring varmt arbejde. Vi anbefaler at der gennemføres et dagligt fyraftenseftersyn - som generelt er en god ide når man bygger - og at der i forbindelse med arbejder som enten kan betragtes som "varmt arbejde" eller "med brandfarlige stoffer" benyttes tilsyn af arbejdsområdet om aftenen / først på natten. I betragtning af at de fleste arbejdspladser lukker ned senest kl. 16, så vil et fyraftenseftersyn fx kl. 16 og en rundering kl. 22 med stor sikkerhed kunne fange ulmende eller påbegyndte småbrande inden de bliver så store, at der er alvorlig fare for store skader.</i> <i>Selvantændelige klude: Selvom det forekommer trivielt, bør der være en klar procedure for håndtering af linolievædede klude, så de ikke selvantænder.</i> <i>Byggestrøm: Der bør ikke tilkobles byggestrøm ind over gamle bygningers eget (gamle) el anlæg. Byggestrøm bør forsynes fra mere direkte forsyningspunkter. Særligt i tilfælde, hvor bygningen er delvist i brug under byggeriet, er der risiko for utilsigtet - og brandfarlig- overbelastning af el-systemet på stedet. Al opladning af maskiner skal foregå udenfor byggepladsens el-system, så det ikke belaster unødigt. Vi støtter generelle krav om ophængning af byggestrømskabler, der kræves for at undgå faldulykker, for det har den positive sideeffekt, at kablerne ikke bliver så let beskadiget.</i> <i>Særlige foranstaltninger: Der bør fx udlånes en brand-sprøjte til en byggeplads ved en bygning, der ligger langt</i>

	<i>fra en brandstation. Et helt konkret eksempel på særlige foranstaltninger er den pågående renovering af kobberkuppen på Rundetårns observatorie. Kuppen er hejst ned på terræn, så kobberet kan udskiftes uden brandfare i højden.</i>
Forslag til ændring:	

Emne/ tekst:	Afsnit 5.1 Passive brandsikringssystemer
Kommentar:	<i>Forslaget om midlertidig lukning af rørføring gennem brandskel ved dagens afslutning bør suppleres med opfordring til sikring af at den permanente lukning af gennemføringer med materiale, der ikke krymper med tiden.</i>
Forslag til ændring:	